

در شرایط فعلی که طالبان از کمبود درآمد ملی و کاهش منابع دلاری در مضیقه است، برای استخراج مواد معدنی و صادرات آن به کشورهای پاکستان، چین و ایران، بیش از هر زمان دیگر نیازمند اتصال به خطوط راه آهن منطقه است

در جدول شماره ۱، میزان صادرات و واردات افغانستان با تعدادی از کشورهای حدوداً هم-جمعیت این کشور مقایسه شده است، اگرچه چنین مقایسه‌ای از نظر روش شناختی به دلیل شرایط خاص هر یک از کشورها چندان معتبر نیست؛ اما با بررسی میزان صادرات و واردات افغانستان و مقایسه آن با کشورهای هم‌جمعیت، می‌توان به این گزاره رسید که این کشور نسبت به کشورهای هم‌جمعیت خود از میزان تولید و مصرف بسیار کمتری (فاصله شدید) برخوردار است. کوچک بودن اقتصاد افغانستان را باید با متغیرهای مستقل گوناگونی هم‌بسته دانست؛ لیکن بی‌شک عدم توسعه زیرساخت ریلی، یکی از متغیرهای مستقل اساسی برای عدم آزادسازی ظرفیت‌های اقتصادی افغانستان و ادغام آن در اقتصاد منطقه است. توضیح آنکه با عدم وجود زیرساخت ترانزیتی بهینه، شرایط برای عبور کالاهای افغانستان^۲ به منظور صادرات به کشورهای منطقه در مقیاس‌های کلان عملاً میسر نیست؛ بنابراین سرمایه‌گذاری کشورهای خارجی در بخش‌های مختلف افغانستان دارای پیش‌شرط توسعه مسیرهای مواصلاتی بوده و از سوی دیگر معضل ترانزیت، تقاضا برای تولید در این کشور را تحریک نمی‌کند. بدیهی است که این کشور برای مبادله کالا با کشورهای منطقه و فرامنطقه در مقیاس‌های کلان، در الزام ساخت مسیرهای راه‌آهن سرتاسری قرار دارد.

نام کشور	میزان جمعیت	صادرات (میلیارد دلار)	واردات (میلیارد دلار)	سال
افغانستان	۴۰	۲	۷،۳	۲۰۲۱
عراق	۴۰	۸۷	۶۱	۲۰۲۱
مراکش	۳۶	۴۲،۲	۷۲،۶	۲۰۲۲
ازبکستان	۳۶	۱۴	۲۳	۲۰۲۱
لهستان	۳۸	۳۶۰	۳۸۱	۲۰۲۲
مالزی	۳۴	۳۵۲	۲۹۴	۲۰۲۲
پرو	۳۲	۵۸	۶۰	۲۰۲۲
اوکراین	۴۲	۶۶	۷۰	۲۰۲۱

افغانستان به دلیل الزامات و محدودیت‌های محصوربودن در خشکی، نیاز مبرم به اتصال به خطوط راه‌آهن کشورهای همسایه خود دارد تا از آب‌های آزاد برای صادرات و واردات بهینه بهره‌بردار. بندرهای مهم کشورهای ایران (چابهار) و پاکستان (گوادر و کراچی)، مسیرهای افغانستان برای دسترسی این کشور به آب‌های آزاد هستند؛ به همین سبب طالبان با درک محدودیت خود، از زمان روی‌کارآمدن سعی دارد تا استفاده از هر دو مسیر را برای پرهیز از وابستگی به یکی از بازیگران، در اولویت‌های خود قرار دهد. افغانستان همچنین برای ارتباط با دومین اقتصاد بزرگ جهان، نیاز به اتصال به خطوط راه‌آهن کشور ازبکستان و تاجیکستان دارد. در شرایط فعلی که طالبان از کمبود درآمد ملی و کاهش منابع دلاری در مضیقه است، برای استخراج مواد معدنی و صادرات آن به کشورهای پاکستان، چین و ایران، بیش از هر زمان دیگر نیازمند اتصال به خطوط راه‌آهن منطقه است. کشورهای منطقه نیز هر یک به افغانستان به عنوان یک فرصت برای دسترسی به فراتر از پیرامون خود نگاه می‌کنند. پاکستان، افغانستان را مسیری برای دسترسی به آسیای میانه تلقی می‌کند. چین، افغانستان را کوتاه‌ترین مسیر برای دسترسی به بازار اروپا می‌انگارد و ازبکستان، تاجیکستان و قزاقستان هم هر یک در تلاش برای دسترسی به دریای آزاد از مسیر افغانستان هستند. ایران نیز مزیت مهم افغانستان را در واسط بودن این کشور برای اتصال شبکه ریلی خود به